

Pàtria, nació, poble

Jacint Verdaguer

Pàtria

Edició de Narcís Garolera
Edicions de 1984, Barcelona, 2002.

Editat després de *Canigó*, amb una orientació temàtica diferent, *Pàtria* (1888) ja no es refereix al passat gloriós d'una Catalunya ideal, com *Canigó*, o a una cosmografia gegantina, com *L'Atlàntida*; com diu l'editor del llibre —gran estudiós de l'obra verdagueriana—, *Pàtria* és la culminació de la carrera literària de l'autor, al servei de la tradició catalana i cristiana —Pàtria i fe— que guiava el catalanisme tradicionalista encapçalat, a Vic, per Morgades i Collell. Aquest recull un xic miscel·lani sembla que Verdaguer el va iniciar el 1881, quedà arrambat amb la producció de *Canigó*, i no va tornar a reprendre'l fins el 1887, on cop enllestí el gran poema pirinec. És molt interessant la presentació que en fa Narcís Garolera, perquè ens situa ni que sigui amb quatre pinzellades davant la qüestió bàsica: Què és la pàtria per a Verdaguer? Fins on arriba el seu catalanisme, lligat sempre a una visió cristiana i providencialista del món, i, per tant de Catalunya? Casacuberta ja va fer veure que el sentit de pàtria en Verdaguer té tres dimensions: la comarcal, la catalana i l'espanyola. És per això que poden conviure dintre del mateix llibre l'«Oda a Barcelona» amb, per exemple, «La batalla de Lepant». Garolera recupera en aquest títol el Pròleg inicial de Cullerll que havia estat retirat per la censura franquista en les edicions anteriors. A més, normalitza l'ortografia, utilitzant sempre com a base la primera edició de l'obra, ja que les següents edicions tenien diverses mancances. No es tracta, però, d'una edició crítica.— G.O. de L.B.

Els desastres de Ruanda

Jean Hatzfeld

La vida nua. Relats dels aiguamolls ruandesos

Traducció de Rosa M. Vallibera i Fius
Edicions de 1984, Barcelona, 2001.

Aquest llibre escruixidor va sortir en francès el 2000, a les Editions du Seuil. Jean Hatzfeld, periodista del diari «Libération», va passar uns quants mesos a Ruanda després dels greus aldarulls que van portar, el 1994, a l'assassinat de moltíssims tutsis per part de les milícies hutus i fins i tot dels seus mateixos veïns, igualment hutus. Alguns dels supervivents dels turons de Nyamata li van explicar amb tota mena de detalls les escenes de terror i la brutalitat extrema d'aquells moments, que dissortadament van anar seguits per noves onades de repressió, aquest cop contra els hutus, que ja no són tractades per l'autor. Tot plegat no permet encara de fer la història del que va passar realment a Ruanda, però ofereix un munt d'elements tràgics, que donen abundosa matèria de reflexió, acompanyats d'un glossari i d'una breu cronologia ruandesa des de la dominació belga fins ara.— A.C.

El cinquantenari de la mort d'Emmanuel Mounier

Agustí Colomer i August Monzon, eds.

Emmanuel Mounier i la tradició personalista

Universitat de València, 2001.

Amb motiu del cinquantè aniversari de la mort del gran pensador francès Emmanuel Mounier, el 22 de març de 2000, un grup d'investigadors de l'àrea de Filosofia del Dret i Filosofia Política de la Universitat de València van organitzar un congrés sobre «El personalisme comunitari avui» i ara ens en fan arribar les actes, que contenen un seguit de valuosos treballs sobre el perfil biogràfic i intel·lectual de Mounier, sobre el marc històric, sobre les perspectives filosòfiques i sobre la projecció social i política. Hi destaquem la col·laboració de Benjamín Rivaya sobre la primera recepció i el fracàs del personalisme a l'Estat espanyol i l'apèndix sobre trajectòries personalistes al País Valencià.— G.B.

Un historiador terrassenc

Àngels Ventayol i Bosch

Josep Soler i Palet, polític i historiador

Fundació Torre del Palau, Terrassa, 2001.

Josep Soler i Palet és un gran personatge terrassenc, que ja compta amb una bibliografia important. Ara Àngels Ventayol i Bosch, llicenciada en història moderna i contemporània per la Universitat Autònoma de Barcelona, relaciona «la seva trajectòria humana amb la seva producció escrita, per tal d'explicar-les dins del seu context històric i contribuir al seu coneixement i a l'aprofitament científic i social de la seva obra», com assenyala al seu pròleg Pere Puig i Ustrell. Segons Àngel Ventanyol, Soler, d'una família benestant, va ser una persona decisiva en el catalanisme polític de Terrassa i alhora posà les bases de la historiografia terrassenca, que esdevingué una via per a la legitimació del seu nacionalisme. Estigué també relacionat amb la Reial Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona i amb l'Ateneu Barcelonès i amb moltes altres institucions de Barcelona.— F.A.